

OD REDAKCJI

Oddajemy do rąk Czytelników kolejny numer naszego czasopisma. Można powiedzieć, że jubileuszowy, bo po raz 10. Podsumowując te dziesięć lat, można stwierdzić, że czasopismo znalazło swoje miejsce w krajobrazie medioznawczej dyskusji nad komunikowaniem periodycznym i funkcjonowaniem systemów medialnych w bardzo wielu aspektach. Wydaje się jednak, że to, co wyróżnia „Rocznik Prasoznawczy”, to próba przybliżenia polskiemu środowisku medioznawczemu problemów teorii i praktyki funkcjonowania mediów i dziennikarstwa w Rosji i krajach byłego Związku Radzieckiego. Publikacje z tego obszaru zarówno przedstawiciele wielu ośrodków badających media i dziennikarstwo w Rosji, jak i polskich badaczy stwarzają niewątpliwie szerszą płaszczyznę do badań porównawczych nad zmianami w funkcjonowaniu mediów masowych jak i komunikacji w ogóle. Pozostając w tej tradycji, w obecnym numerze również proponujemy także tego typu publikacje.

Numer otwiera artykuł Marka Jachimowskiego, który podejmuje problem komunikacji strategicznej w kontekście jej wpływu na dziennikarstwo. Polecam ten materiał, gdyż rozważania dotyczą tematyki nowej, która nie ma jeszcze zbyt obszernej literatury. Dotyczy zjawisk relacji między różnymi formami komunikacji w skali makro oraz miejsca w tych procesach dziennikarza i jego autonomii, a także zagrożeń związanych z tym zjawiskiem. Przedmiotem rozważań Tomasza Mielczarka, znanego badacza transformacji polskiego systemu medialnego po 1989 roku, jest tygodnik „Wprost”. Autor podejmuje próbę analizy zmian ideowych tego tygodnika wraz z transformacją polskiego życia społeczno-politycznego. Materiał, bardzo dobrze udokumentowany, będzie z pewnością cennym uzupełnieniem zrozumienia ewolucji polskiego systemu prasowego na przykładzie ważnej grupy typologicznej tygodników opinii, której ważnym pismem jest „Wprost”. Przedstawiciel rosyjskiego medioznawstwa Wiktor Sidorow z Uniwersytetu Petersburskiego podejmuje zagadnienie komunikacyjnej agresji w mediach masowych i jej wpływu na funkcjonowanie dyskursu medialnego. Materiał, oparty o wieloaspektowe badania empiryczne, dobrze dokumentuje formy, cechy i funkcje tego typu działań komunikacyjnych. Wskazuje także, jak tego typu zachowania medialne wpływają negatywnie na polityczną komunikację w sferze wirtualnej wymiany myśli i dyskusji. Problem krytyki medialnej stał się przedmiotem rozważań Aleksandra Koroczynskiego, głównego przedstawiciela rosyjskiej myśli medioznawczej podejmującego to zagadnienie. Autor podejmuje szczegółową analizę nad rolą twórczości George’a Orwella jako krytyka współczesnego mu angielskiego systemu medialnego. Artykuł jest wart zainteresowania, gdyż krytyka medialna jako obszar refleksji medioznawczej jest stosunkowo rzadko podejmowana w polskiej literaturze przedmiotu. Problema-

tyka funkcjonowania prasy samorządowej w wymiarze socjokulturowym stała się przedmiotem refleksji badawczej Jana Nikołajewa i Michała Urbasa. Artykuł oparty na wieloletnich badaniach regionu zachodniopomorskiego pogłębia niewątpliwie naszą wiedzę nad stanem i funkcjonowaniem prasy lokalnej w polskim systemie medialnym.

W obecnym numerze została wydzielona część poświęcona mediom na świecie. Składają się na nią trzy artykuły poświęcone systemom medialnym Rosji, Kazachstanu i Ukrainy. Materiał Aleksieja Bykowa, przedstawiciela petersburskiej szkoły medioznawczej, charakteryzuje współczesne tendencje zmian w rosyjskim systemie medialnym. Oparty jest na najnowszych danych, co zwiększa jego naukową wartość i daje możliwość wykorzystania w aktualnych badaniach nad zmianami zachodzącymi w różnych systemach medialnych w Europie i świecie. Szczegółowa analiza systemu prasowego Kazachstanu stała się przedmiotem rozważań Mariana Gieruli. Autor charakteryzuje nie tylko podstawy prawne funkcjonowania mediów masowych współczesnego Kazachstanu. Dokonuje także próby typologii systemu prasowego oraz charakterystyki poszczególnych grup typologicznych prasy w tym kraju. Materiał oparty prawie wyłącznie na źródłach kazachskich i rosyjskich może stać się źródłem odniesień do analiz zmian systemów medialnych na obszarze postradzieckim. Podobnego typu rozważania zostały przedstawione w artykule Wiktorii Hawryluk, która charakteryzuje współczesne media regionalne na Ukrainie. Nie tylko przedstawia ich stan i problemy ale także dokonuje próby określenia perspektywy ich dalszego rozwoju. Wartość materiału podwyższa baza źródła oparta na najnowszych danych dotyczących tego typu prasy na Ukrainie. Jubileuszowy numer kończy artykuł Katarzyny Brzozy z Uniwersytetu Śląskiego, w którym Autorka przedstawia rezultaty swoich empirycznych badań nad okładkami polskich tygodników opinii w 2015 roku. Dobrana grupa pism jest bardzo reprezentatywna dla tej grupy typologicznej prasy. Dokonana analiza w sposób bardzo wszechstronny ukazuje, jaki człowiek był przedstawiany na stronie tytułowej tych ważnych dla kształtowania opinii publicznej czasopism.

Tradycyjnie numer „Rocznika Prasoznawczego” zawiera sprawozdania z konferencji w kraju i za granicą oraz recenzje publikacji medioznawczych. Staramy się bowiem na bieżąco odzwierciedlać życie i dokonania polskiego i zagranicznego środowiska naukowego zajmującego się badaniem mediów masowych i środowiska dziennikarskiego.